

Onderwerp : Verordeningen Participatiewet

B&W vergadering : 28 oktober 2014

Dienst / afdeling : SE/WI/ST

Aan de gemeenteraad,

Op 1 januari 2015 treden de Participatiewet en Wet Maatregelen WWB in werking, en de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) wordt afgesloten. De nieuwe wetgeving heeft forse gevolgen voor beleid, organisatie en uitvoering van de gemeenten in Helmond/Peel 6.1, de Atlant Groep en Werkplein. Voor een succesvolle implementatie van deze wetten is het project Participatiewet opgezet met een eigen projectstructuur. Beleidsonderzoek en –ontwikkeling van verordeningen, beleidsregels en –richtlijnen nemen in dit project een belangrijke plaats in. Aangezien de nieuwe wetten en de op te leveren verordeningen dezelfde wettelijke grondslagen betreffen worden deze tegelijkertijd in besluitvorming gebracht.

In de vorm van een regionaal project, waarin medewerkers van zowel de Peelgemeenten, Geldrop-Mierlo als de Atlant Groep hebben deelgenomen, zijn de verordeningen en beleidsnotities vergeleken en onderzocht. Ook zijn hier de voorstellen ontwikkeld van de concepten die nu voorliggen. Dit heeft geleid tot een aantal gewijzigde en een aantal nieuwe verordeningen. Wij hebben deze verordeningen gebundeld tot één raadsvoorstel, vanwege de samenhang tussen deze verordeningen.

Beleidsmatige context

Gemeenten worden in 2015 verantwoordelijk voor jeugdzorg, werk en inkomen en zorg aan langdurig zieken en ouderen. Een deel van deze taken hebben zij nu ook al, een deel nemen zij over van de Rijksoverheid (decentralisatie van taken).

Nieuwe taken voor gemeenten

Gemeenten krijgen er de komende jaren belangrijke taken bij of de huidige taken worden uitgebreid. Het gaat om:

- zorg bieden aan langdurig zieken of ouderen;
- hulp bij het vinden van werk (of een uitkering verstrekken);
- de jeugdzorg.

In het kader van de Participatiewet krijgen gemeenten de opdracht om op het niveau van de arbeidsmarktregio te gaan samenwerken en een eenduidige werkgeversbenadering te ontwikkelen. Tegelijkertijd wordt de doelgroep uitgebreid, worden re-integratiemiddelen gebundeld en een integrale benadering binnen het sociale domein noodzakelijk om burgers en werkgevers zo effectief en efficiënt mogelijk van dienst te zijn, een kwalitatief goede dienstverlening te bieden en kosten te besparen. Hierbij staat de eigen kracht en eigen verantwoordelijkheid van burgers ook steeds voorop.

Beoogd effect en/of resultaat

Het beoogd effect van dit voorstel is een succesvolle implementatie van de nieuwe wetgeving per 1 januari 2015.

Argumenten

Hieronder worden de belangrijkste wijzigingen en overwegingen per verordening toegelicht:

Verordeningen Wet sociale werkvoorziening

Doordat op 1 januari 2015 de Participatiewet wordt ingevoerd en de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) wordt afgesloten komt de grondslag van de verordeningen Wsw te vervallen. Deze verordeningen zijn daardoor niet meer geldend.

Re-integratieverordening Participatiewet Helmond 2015

In de re-integratieverordening zijn de instrumenten en voorzieningen op hoofdlijnen beschreven, die de gemeente kan inzetten. Nieuwe instrumenten zijn beschut werk, begeleid werken en persoonlijke ondersteuning. Nadere uitwerking vindt plaats in beleidsregels. Deze worden separaat voorgelegd aan het college burgemeester en wethouders.

Verordening loonkostensubsidie Participatiewet Helmond 2015

Om het voor werkgevers aantrekkelijker te maken om mensen met een arbeidsbeperking in dienst te nemen, krijgt de gemeente vanaf 2015 de mogelijkheid om loonkostensubsidie te verstrekken. Gemeenten hebben beleidsvrijheid en bepalen op basis van maatwerk wat iemand aan ondersteuning nodig heeft. In de verordening dient de gemeente regels te stellen over de wijze van vaststelling van de doelgroep loonkostensubsidie en de vaststelling van de loonwaarde. De regering heeft een algemene maatregel van bestuur (AMvB) in voorbereiding evenals een ministeriele regeling waarin minimumeisen worden opgenomen die landelijk moeten gaan gelden (in de AMvB) en minimumeisen die gelden zolang in de beoogde werkbedrijven nog geen afspraken zijn gemaakt over minimumeisen.

Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Helmond 2015

De grondslagen voor deze verordening zijn gewijzigd. Geüniformeerde verplichtingen met een bepaalde maatregel voor een bepaalde duur (100% gedurende een maand) met betrekking tot arbeidsinschakeling zijn landelijk bepaald en staan in de wet. Verder komt de nieuwe verordening inhoudelijk grotendeels overeen met de huidige verordening.

Enkele bijzonderheden:

- WWB en IOAW/-Z zijn samengevoegd; gedragingen zijn apart beschreven en worden op dezelfde manier gesanctioneerd als voorheen;
- In verband met de geüniformeerde verplichtingen zijn enkele wijzigingen in oorspronkelijk artikel aangebracht, waarin gedragingen worden benoemd (verplaatst);
- Ernstige misdragingen zijn als eigenstandige gedraging strafbaar. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen ernstige misdragingen (2 maanden) jegens personen en ernstige misdragingen jegens materialen (1 maand);
- Voor de geüniformeerde verplichtingen met betrekking tot arbeidsinschakeling is de verlaging op 100% gedurende een maand vastgesteld, waarbij geen onderscheid wordt gemaakt tussen verschillende gedragingen;
- Het niet nakomen van overige verplichtingen wordt gesanctioneerd met een verlaging van 20%;
- Artikel over beleidsplan Hoogwaardig handhaven gehandhaafd, zodat er iedere vier jaar een beleidsplan wordt opgesteld i.p.v. een handhavingsverordening.

Verordening krediethypotheek en pandrecht bijstand gemeente Helmond

Deze verordening komt per 1-1-2015 te vervallen, omdat er geen grondslag is voor deze verordening. De bepalingen uit deze verordeningen worden opgenomen in beleidsregels en zullen separaat aan het college van burgemeester en wethouders worden voorgelegd.

Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive Helmond 2015

De grondslagen voor deze verordening zijn gewijzigd. De term "WWB" is vervangen door "Participatiewet". Inhoudelijk komt de nieuwe verordening overeen met de huidige verordening.

Verordening individuele inkomenstoeslag Helmond 2015

Door de invoering van de wet Maatregelen WWB komt de langdurigheidstoeslag te vervallen. In plaats hiervan worden de mogelijkheden om individuele bijzondere bijstand te verstrekken verruimd. Hiervoor dient

een nieuwe verordening te worden opgesteld. De langdurigheidtoeslag moest een college verlenen als aan de voorwaarden werd voldaan. Onder de participatiewet kan het college een individuele inkomenstoelag verlenen. Het toekennen van een individuele inkomenstoelag is daarmee een bevoegdheid geworden en geen verplichting. Aan de langdurigheidtoeslag ligt de volgende overweging ten grondslag. De bijstandsnorm wordt toereikend geacht om te voorzien in de algemeen noodzakelijke kosten van bestaan. Toch kan de financiële situatie van mensen die langdurig op een minimuminkomen zijn aangewezen onder druk komen te staan als er na verloop van tijd geen perspectief lijkt te zijn om door inkomen uit arbeid het inkomen te verhogen. In de nieuwe verordening individuele inkomenstoelag dient de gemeenteraad vast te stellen wat onder een langdurig laag inkomen beschouwd moet worden.

Verordening individuele studietoelag 2015

De Invoeringswet Participatiewet introduceert een studieregeling in de Participatiewet: de individuele studietoelag. De toelag wordt aangemerkt als een vorm van bijzondere bijstand. Het betreft een nieuwe vorm van aanvullende inkomensondersteuning voor bepaalde groepen studerende. Het verlenen van een individuele studietoelag is een discretionaire bevoegdheid van het college en is bedoeld voor arbeidsgehandicapte studenten. De gemeenteraad dient in een verordening regels vast te stellen over het verlenen van een individuele studietoelag. Deze regels moeten in ieder geval betrekking hebben op de hoogte en de frequentie van de betaling van de individuele studietoelag.

Doel is het verbeteren positie arbeidsmarkt arbeidsgehandicapten. De gedachte achter de individuele studietoelag is dat het vooral voor mensen met een arbeidshandicap van belang is de positie op de arbeidsmarkt te verbeteren middels het behalen van een diploma. Als studenten door een handicap/beperking geen bijbaantje kunnen nemen, is het redelijk een financiële compensatie te bieden. Voor het bepalen van de doelgroep kan aangesloten worden bij de doelgroep bepaling van het instrument loonkostensubsidie.

Verordening cliëntenparticipatie Participatiewet Helmond 2015

In het kader van cliëntenparticipatie Participatiewet is gekeken naar een gewenst toekomstmodel en naar specifieke organisatieaspecten, die in de verordening verwerkt moeten worden. Vanuit het idee van de decentralisaties en het gegeven dat gemeenten in de arbeidsmarktregio Helmond en Peeltgemeenten steeds intensiever gaan samenwerken, gezamenlijk beleid ontwikkelen en door één uitvoeringsorganisatie laten uitvoeren ligt het in de rede om ook een enkele cliëntenraad voor het gehele sociale domein in te richten. Voor 2015 is één geïntegreerd orgaan voor het hele sociaal domein echter nog een brug te ver. De belangrijkste argumenten die hieraan ten grondslag liggen zijn: (1) gemeenten dragen hun verordende bevoegdheden (nog) niet over naar een nieuwe entiteit (werkbedrijf) en (2) behoud van lokale cliëntenraden en de mandatering van adviesbevoegdheden naar een regionaal cliëntenplatform brengt de representativiteit van cliëntenparticipatie niet in gevaar. Het regionaal cliëntenplatform – dat in 2013 al is opgezet – wordt daarom wel voortgezet, en volledig gemandateerd door lokale raden voor advisering over beleid en dienstverlening.

Voor wat betreft de opzet van de verordening is ervoor gekozen om op een aantal onderdelen wijzigingen voor te stellen. Enerzijds gaat het hierbij om zaken als onkostenvergoeding en facilitering van de cliëntenraad, in relatie tot het regionaal cliëntenplatform (dezelfde onkostenvergoeding op regionaal niveau). Anderzijds betreffen de wijzigingen zaken als onafhankelijk voorzitterschap, werkwijze en benoemingsduur voor een goed functionerende lokale cliëntenraad, die voldoende representatief is en een goede bijdrage kan leveren aan het regionaal cliënten platform.

Tegenprestatie naar vermogen

De verordening tegenprestatie naar vermogen dient op basis van het overgangsrecht uiterlijk 1 juli 2015 te zijn vastgesteld (artikel 78z lid 7 Participatiewet). Gemeenten hebben nog tot 1 juli 2015 voor de concrete invulling van de tegenprestatie naar vermogen en om nadere afspraken te maken. Indien gemeenten de termijn 1 januari 2015 niet redden, betekent dit voor de uitvoeringspraktijk dat gemeenten de tegenprestatie naar vermogen ook nog niet kunt opleggen op grond van de nieuwe (nog vast te stellen) verordening. Dit is voor ons het geval. Wij redden het namelijk niet om de verordening op 1 januari 2015 gereed te hebben, vanwege de complexiteit van de te maken keuzes en de financiële gevolgen die daaraan ten grondslag

liggen. Binnen onze arbeidsmarktregio moeten hierover nog fundamentele keuzes worden gemaakt. Deze verordening wordt later separaat voorgelegd aan uw raad ter besluitvorming.

Kantttekeningen

De voorliggende verordeningen zijn met zorg opgezet, op basis van de huidige inzichten en de op dit moment bekende wet- en regelgeving. Op basis van voortschrijdend inzicht en nadere uitwerking van bepaalde regelgeving is het niet onwaarschijnlijk dat we in 2015 nog een keer bij uw raad terugkomen met wijzigingsvoorstellen op de verordeningen.

Middelen

Juridisch

De Participatiewet geeft gemeenten de opdracht om verordeningen op te stellen. Doordat gemeenten hun verordende bevoegdheden niet overdragen naar een nieuwe entiteit dienen zij deze verordeningen zelf vast te stellen. Wel zijn de verordeningen i.h.k.v. eenduidigheid zoveel mogelijk geüniformeerd. Voor regionale cliëntenparticipatie is het aanvullend nodig om een convenant af te sluiten, zodat UWV en eventueel andere partijen hier ook aan kunnen deelnemen.

Financiën

Algemeen

Het financiële uitgangspunt voor de uitvoering van de Participatiewet is dat dit plaatsvindt binnen het budget dat daarvoor aan gemeenten beschikbaar wordt gesteld door het Rijk. Uw raad wordt nog separaat een voorstel voorgelegd met de beleidsuitgangspunten voor de uitvoering van de Participatiewet.

Inkomenstoeslag en studietoelage

De kosten voor de uitvoering van de individuele inkomenstoeslag en individuele studietoelage worden afzonderlijk begroot in programma 2, onderdeel bijzondere bijstand. In de verordening individuele inkomenstoeslag is gekozen voor een inkomensgrens tot 100% van de geldende bijstandsnorm (de langdurigheidstoeslag is ook gebaseerd op 100% van de geldende bijstandsnorm). Ophoging van deze grens zou betekenen dat er extra middelen moeten worden vrijgemaakt. Deze financiële gevolgen zijn in beeld gebracht (zie bijlage). O.b.v. de voorgestelde inkomensgrens en referteperiode wordt ervan uitgegaan dat de middelen die in de begroting 2015 beschikbaar zijn voor de individuele inkomenstoeslag (incl. een gedeelte van de intensivering m.b.t. armoedebeleid: bijzondere bijstand) toereikend zijn. T.b.v., de individuele studietoelage worden via het gemeentefonds middelen beschikbaar gesteld (voor Helmond in 2015 € 33.000, 2016 € 97.000, 2017 € 152.000 en vanaf 2018 € 180.000). Voorgesteld wordt om deze middelen voor dit doel in te zetten. O.b.v. de verwachte uitgaven zijn deze middelen toereikend.

Mocht de realisatie m.b.t. de studie- en inkomenstoeslag in de loop van 2015 aanleiding geven om structureel budgetten bij te stellen dan wel beleid aan te passen dan wordt dit met een afzonderlijk voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd.

Communicatie

De verordeningen zullen na vaststelling op de gebruikelijke wijze worden gepubliceerd in het gemeenteblad en op het internet. In de communicatie met betrekking tot de samenwerking op het Werkplein Helmond zal aan dit onderdeel ook aandacht worden besteed.

Cliëntenraad Werk en Inkomen

Het lokale cliëntenplatform Werk en Inkomen heeft haar adviserende bevoegdheid gemandateerd aan het regionaal cliëntenplatform. De verordeningen zijn dan ook ter advisering aan het regionaal cliëntenplatform voorgelegd. Verder zijn alle verordeningen ook mondeling besproken en toegelicht. Op 15 oktober jl. heeft het regionaal cliëntenplatform Werkplein regio Helmond een gebundeld advies uitgebracht aan de gemeenten. Hieruit blijkt dat het regionaal cliëntenplatform akkoord is met de verordening cliëntenparticipatie, afstemmingsverordening, re-integratieverordening en de verordening individuele studietoelage.

V.w.b. de verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive vraagt het regionaal cliëntenplatform om in de verordening aan artikel 2 toe te voegen dat m.i.v. de vierde maand de ongekorte beslagvrije voet weer volledig van toepassing wordt. Doordat de wet, artikel 60b Participatiewet, spreekt van een mogelijkheid tot verrekening gedurende een tijdvak van ten hoogste 3 maanden, wordt daardoor al geregeld dat vanaf de 4e maand de bescherming van de beslagvrije voet van 90% weer geldt. Daarmee is het dan ook overbodig om dit in de verordening op te nemen, omdat men dan de gemeenteraad in de verordening nogmaals iets laat bepalen wat de wetgever al bepaald heeft.

V.w.b. de verordening individuele inkomenstoeslag adviseert het regionaal cliëntenplatform tot vaststelling van de referteperiode in artikel 1 op drie jaar en van de inkomensgrens in artikel 3.1 op 120% van de toepasselijke bijstandsnorm. Gelet op de beschikbare middelen is daar momenteel echter geen ruimte voor en stellen we in dezen bij verordening toch een referteperiode van 5 jaar en een inkomensgrens van 100% voor.

Wij stellen u voor te beslissen conform bijgaand concept besluit.

De adviezen van de commissie Middelen, ondersteuning en economie en de commissie Samenleving zullen, na ontvangst, voor u ter inzage worden gelegd.

Burgemeester en wethouders van Helmond

de burgemeester

mevr. P.J.M.G. Blanksma – van den Heuvel

de secretaris

mr. drs. A.P.M. ter Voert

Bijlagen:

- Re-integratieverordening Participatiewet Helmond 2015;
- Verordening loonkostensubsidie Participatiewet Helmond 2015;
- Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015;
- Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive Helmond 2015;
- Verordening individuele studietoelage Helmond 2015;
- Verordening individuele inkomenstoeslag Helmond 2015;
- Verordening Cliëntenparticipatie Participatiewet Helmond 2015;
- Intrekkingsbesluit verordeningen Wsw en krediethypotheek;
- Prognose uitgaven inkomenstoeslag bij verschillende omvang doelgroepen;
- Raming uitgaven individuele studietoelage;
- Advies cliëntenplatform Werkplein regio Helmond op Verordeningen en documenten Participatiewet
- Reactie werkgroep wetgeving op het advies van het cliëntenplatform Werkplein regio Helmond

Raadsbesluit 106
Vergadering 2 december 2014

Gemeenteraad

De raad van de gemeente Helmond;
gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 28 oktober 2014;
gelet op de bepalingen van de Participatiewet;

besluit:

1. a. de volgende WWB verordeningen in te trekken:
 - De Verordening langdurigheidstoeslag Helmond 2013;
 - De Verordening krediethypotheek en pandrecht bijstand gemeente Helmond;
 - De Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive Helmond 2013;
 - De Re-integratieverordening WWB, IOAW en IOAZ Helmond 2010;
 - De Maatregelenverordening Wet werk en bijstand gemeente Helmond;
 - De Maatregelenverordening IOAW en IOAZ Helmond 2010;
 - De Verordening Cliëntenparticipatie Wet werk en bijstand 2009.
- b. de volgende Wsw verordeningen in te trekken
 - De Verordening volgorde plaatsing wachtlijst Helmond 2008;
 - De Verordening Persoonsgebonden Budget Wsw Helmond 2008;
 - De Verordening cliëntenparticipatie Wsw Helmond 2008.
- c. de volgende verordeningen Participatiewet vast te stellen:
 - De Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive Helmond 2015;
 - De Re-integratieverordening Participatiewet Helmond 2015;
 - De Verordening loonkostensubsidie Participatiewet Helmond 2015;
 - De Verordening individuele studietoelage Helmond 2015;
 - De Verordening individuele inkomenstoeslag Helmond 2015;
 - De Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015;
 - De Verordening Cliëntenparticipatie Participatiewet Helmond 2015.
2. De onder 1 c genoemde verordeningen op gebruikelijke wijze bekend te maken.
3. De gemeentefondsmiddelen voor de individuele studietoelage (voor Helmond in 2015 € 33.000, 2016 € 97.000, 2017 € 152.000, 2018 en verder € 180.000) t.b.v. de uitvoering van deze regeling beschikbaar te stellen.
4. De financiële gevolgen voor de begroting 2015 in de begrotingswijziging 5-2015 te verwerken en de meerjarige gevolgen te betrekken bij het opstellen van de begrotingen van die jaren.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 2 december 2014.

De raad voornoemd,
de voorzitter

de griffier